

Oproep aan betrokkenen tot professionalisering beroepsgroep jeugdverpleegkundigen

Jeugdverpleegkundigen verlenen preventieve jeugdgezondheidszorg aan alle kinderen en gezinnen in Nederland en complexe zorgverlening aan een groeiende groep kwetsbare kinderen en gezinnen. Jeugdverpleegkundigen gaan hun beroepsuitoefening uitvoeren binnen de Centra voor Jeugd en Gezin. De complexiteit en de specifieke kenmerken van de jeugdgezondheidszorg als collectieve preventie vragen om specifiek voor de jeugdgezondheidszorg opgeleide jeugdverpleegkundigen op minimaal HBO niveau. De gehele jeugdverpleegkundige beroepsgroep moet goed opgeleid zijn en structureel bijgeschoold worden om complexe en niet gestandaardiseerde zorgvragen, in een dynamisch werkveld en vanuit de keten, methodisch aan te kunnen pakken.

Aanleiding

De meeste verpleegkundigen starten hun carrière niet direct in de jeugdgezondheidszorg, maar gaan eerst ergens anders werken en kiezen pas later voor de jeugdgezondheidszorg. Ze hebben daardoor tijdens hun opleiding geen modules jeugdgezondheidszorg gevolgd en missen ervaring van het werken in het aanbodgerichte systeem van collectieve preventie. Specialistische vervolgopleidingen zoals kinderverpleegkunde vormen onvoldoende voorbereiding voor het werken binnen de jeugdgezondheidszorg.

De HBOV is een generieke opleiding die verpleegkundigen aflevert, die breed inzetbaar zijn in alle werkvelden. De mate waarin jeugdgezondheidszorg deel uitmaakt van het bachelor programma van Hogescholen varieert sterk. Wanneer er weinig of geen JGZ in het uitstroomprofiel zit is het zowel voor beginnende professionals moeilijk starten (zonder inhoudelijke kennis van het werkveld) als voor jeugdgezondheidszorgorganisaties arbeidsintensief en kostbaar om beginnende beroepsbeoefenaren te trainen on the job.

Vanwege arbeidskrapte stellen JGZ organisaties in toenemende mate verpleegkundigen aan op niveau MBO, kwalificatieniveau 4. Dat zijn te laag opgeleide verpleegkundigen voor de jeugdgezondheidszorg.

De meeste jeugdverpleegkundigen volgen bijscholingen, houden intervisie en doen vervolgopleidingen, maar sommige jeugdverpleegkundigen houden hun kennis en vaardigheden niet actueel genoeg.

De verantwoordelijkheid voor professionalisering van de jeugdverpleegkundige beroepsgroep is een gedeelde verantwoordelijkheid van het onderwijs, werkgevers en professionals zelf. Dit stuk kan dan ook gezien worden als een appél aan velen: aan HBO-V studenten, aan HBO-V docenten, aan jeugdverpleegkundigen en aan jeugdgezondheidszorgorganisaties.

V&VN Fractie jeugdgezondheidszorg doet een beroep op:

1. Jeugdverpleegkundigen

Leven lang leren

Jeugdverpleegkundigen zijn, meer dan in het verleden, zelf verantwoordelijk voor hun beroepsontwikkeling. Dit vraagt om 'life long learning', een voortdurend leerproces in de praktijk om de kennis en vaardigheden actueel te houden, ondersteunt door bij- en nascholing.

1.1. Kwaliteitsregister

V&VN Fractie Jeugdgezondheidszorg roept jeugdverpleegkundigen op om zich in te schrijven in het kwaliteitsregister van V&VN. Door je eigen port folio bij te houden (digitaal registreren van opleidingen, bijscholingen, symposia en activiteiten voor de beroepsvereniging) houd je overzicht in alle activiteiten die ertoe bijdragen dat je competenties op peil blijven. De activiteiten leveren punten op, die uiteindelijk weer meetellen voor (her)registratie. Voordeel is dat je werkgever het portfolio kan inzien, waardoor het ook van waarde is bij je functionerings- en POP gesprekken.

1.2. Lidmaatschap beroepsorganisatie V&VN

V&VN Fractie Jeugdgezondheidszorg roept jeugdverpleegkundigen om zich professioneel op te stellen door je stem te laten horen in (strategische) overleggen, krachten bundelen om de kwaliteit van het werk te vergroten etc. Laten zien dat je er bent en waar je voor staat en actief deel nemen aan de beroepsvereniging.

1.3 Intervisie

V&VN Fractie Jeugdgezondheidszorg jeugd roept jeugdverpleegkundigen op om de kwaliteit van de beroepsgroep van jeugdverpleegkundigen op peil te houden met intervisie, gericht op vakinhoud, bejegening en gespreksvaardigheid, met behulp van professionele methodieken, zoals Video Interactie Begeleiding of Video Interactie Training.

1.4. Methodische werken

V&VN Fractie Jeugdgezondheidszorg roept jeugdverpleegkundigen op om systematisch en gestructureerd te werken. Hiervoor is er nu een eenvoudig model van een activiteitenplan voor anamnese en acties, met elementen uit de Stap voor Stap methode, KIPPPPI en andere vragenlijsten.

1.5. Wetenschappelijk verantwoord werken

V&VN Fractie Jeugdgezondheidszorg roept jeugdverpleegkundigen op om gebruik te maken van opvoedingsondersteunende programma's en gezondheidsvoorlichtingprogramma 's die wetenschappelijk bewezen effectief zijn.

1.6. Professionele visitatie

V&VN Fractie Jeugdgezondheidszorg roept jeugdverpleegkundigen, jeugdmaatschappelijk werkenden en pedagogen op om nauw samen te werken in de Centra voor Jeugd en Gezin. Start met het opzoeken van je CJG collega's, om hen te leren kennen en bekend te worden en vertrouwd te raken met hun manier van werken. Hiervoor heeft de V&VN de methode van professionele visites ontwikkeld.

1.6. Bijscholing

V&VN Fractie Jeugdgezondheidszorg roept jeugdverpleegkundigen om bij- en nascholingen te volgen op het gebied van ketenzorg, gespreksvoering, outreachend werken, opvoedingsondersteuning, gestructureerde besluitvorming, SMART doelstellingen, objectieve verslaglegging en zorgcoördinatie.

De fractie jeugdgezondheidszorg van V&VN stimuleert het gebruik van de term 'jeugdverpleegkundigen'. Jeugdverpleegkundigen zijn wijkverpleegkundigen en sociaal verpleegkundigen die in de JGZ werkzaam zijn

V&VN Fractie jeugdgezondheidszorg doet een beroep op:

2. Jeugdgezondheidszorgorganisaties

De beroepspraktijk van jeugdverpleegkundigen is dynamisch en complex. Het politieke klimaat, ketenzorg, zorgcoördinatie, outreachend werken, evidence based interventies en de vorming van Centra voor Jeugd en Gezin zijn bepalend voor de gewenste competenties. Hierbij zijn niet alleen kennis en vaardigheden belangrijk, ook de houding om deze op passende wijze in te zetten. Hiervoor zijn goed opgeleide en structureel bijgeschoolde jeugdverpleegkundigen nodig.

2.1 Nieuw personeel

V&VN Fractie Jeugdgezondheidszorg roept JGZ organisaties op om HBO opgeleide verpleegkundigen aan te nemen die voldoende jeugdgezondheidszorg gehad hebben tijdens hun HBO-V opleiding. Degene die geen jeugdgezondheidszorg gehad hebben tijdens hun HBO/V opleiding moeten dat inhalen en alsnog modules JGZ volgen aan een HBO die daartoe de mogelijkheid biedt. De Fractie Jeugdgezondheidszorg adviseert JGZ organisaties om na te gaan bij de HBOV in hun werkgebied hoeveel jeugdgezondheidszorg er in het uitstroombrofiel zit en zo nodig in gesprek te gaan met de Hogeschool of dat uitgebreid kan worden.

2.2 Inwerkprogramma

V&VN Fractie Jeugdgezondheidszorg roept JGZ organisaties op nieuw personeel het landelijke inwerkprogramma te laten volgen aan de Hogeschool Utrecht of een vergelijkbaar programma te bieden.

2.3 Inzet personeel

V&VN Fractie Jeugdgezondheidszorg roept JGZ organisaties op om verpleegkundigen in te zetten als junior of als senior verpleegkundige, afhankelijk van de eenvoud of complexiteit van het werk en de werksetting.

2.4 Lidmaatschap V&VN en Kwaliteitsregister

V&VN fractie jeugd roept JGZ organisaties op om het lid worden van V&VN en de inschrijving van de jeugdverpleegkundigen in het kwaliteitsregister te stimuleren en financieel te faciliteren.

2.5 Intervisie

V&VN Fractie Jeugdgezondheidszorg roept JGZ organisaties op een intervisiesysteem te implementeren voor jeugdverpleegkundigen, zodat jeugdverpleegkundigen hun kennis en kunde professioneel kunnen delen.

2.6 Methodische werken

V&VN Fractie Jeugdgezondheidszorg roept JGZ organisaties op om het V&VN activiteitenplan te implementeren met systematische besluitvorming, SMART doelstellingen en objectieve verslaglegging.

2.6 Professionele visitaties

V&VN Fractie Jeugdgezondheidszorg roept JGZ organisatie om professionele visitaties te organiseren om daarmee de kwaliteit van de verpleegkundige beroepsuitvoering te vergroten. Te beginnen met de kernpartners binnen de Centra voor Jeugd en Gezin: Jeugdgezondheidszorg, Maatschappelijk Werk en Opvoedondersteuners.

2.8 Bijscholing

V&VN Fractie Jeugdgezondheidszorg roept JGZ organisatie op om te zorgen voor bij- en nascholingsmogelijkheden op het gebied van ketenzorg, gespreksvoering, outreachend werken, opvoedingsondersteuning, gestructureerde besluitvorming, SMART doelstellingen, objectieve verslaglegging en Zorgcoördinatie.

2.10 Vervolgopleiding

V&VN Fractie Jeugdgezondheidszorg roept JGZ organisatie op om verpleegkundigen met twee jaar werkervaring de gelegenheid te bieden om een verdiepende vervolgopleiding te doen, bijvoorbeeld een post HBO in Utrecht, Den Haag of Leiden, of een opleiding tot verpleegkundige specialist preventie (voorheen NP).

De fractie jeugdgezondheidszorg van V&VN stimuleert het gebruik van de term 'jeugdverpleegkundigen'. Jeugdverpleegkundigen zijn wijkverpleegkundigen en sociaal verpleegkundigen die in de JGZ werkzaam zijn

V&VN Fractie Jeugdgezondheidszorg doet een beroep op:

3. Hogescholen

3.1 Bachelor opleiding

V&VN Fractie Jeugdgezondheidszorg roept de Hogescholen op om jeugdgezondheidszorg in het bachelor programma HBO-V op te nemen. En binnen de JGZ modules de basistraining van Triple P op te nemen in het programma.

3.2 Deelstudie

V&VN Fractie Jeugdgezondheidszorg roept Hogescholen op om een jeugdgezondheidszorgprogramma in deelmodules aan te bieden aan jeugdverpleegkundigen die geen jeugdgezondheidszorg gedaan hebben tijdens de HBO-V opleiding.

3.3 Introductieprogramma

V&VN fractie jeugdgezondheidszorg roept Hogescholen op om een landelijk afgestemd introductieprogramma aan te bieden aan startende beroepsbeoefenaren in de JGZ. Hiervoor kan gebruik gemaakt worden van het landelijke introductieprogramma wat uitgewerkt is door de Hogeschool Utrecht samen met V&VN fractie jeugd, ActiZ en GGD Nederland.

3.4 Post HBO

Er zijn post HBO 's in Leiden, den Haag of Utrecht. De geografische spreiding over Nederland niet geweldig. V&VN Fractie Jeugdgezondheidszorg roept Hogescholen op om een verdiepende Post HBO voor jeugdverpleegkundigen met één á twee jaar werkervaring in de JGZ beter verspreid over Nederland aan te bieden. De V&VN vindt dat alle jeugdverpleegkundigen deze opleiding moeten kunnen volgen.

3.4 EVC

De fractie jeugdgezondheidszorg vindt dat de HBO bij de opstelling van het programma van de post HBO JGZ naast een verplicht verdiepend deel van de opleiding ook een flexibel aanbod moet doen waarbij rekening gehouden wordt met eerder verworven competenties. re

V&VN Fractie Jeugdgezondheidszorg
17 april 2009

De fractie jeugdgezondheidszorg van V&VN stimuleert het gebruik van de term 'jeugdverpleegkundigen'. Jeugdverpleegkundigen zijn wijkverpleegkundigen en sociaal verpleegkundigen die in de JGZ werkzaam zijn

V&VN Fractie jeugdgezondheidszorg, 17 april 2009

Bijlage uit: competentieprofiel jeugdverpleegkundige

V&VN Fractie jeugdgezondheidszorg heeft een competentieprofiel opgesteld (Mast en Pool 2005) voor de verpleegkundige werkzaam in de jeugdgezondheidszorg. Hierin wordt beschreven waarom het een functie op HBO niveau (kwalificatieniveau 5) betreft.

Dit competentieprofiel is primair bestemd voor alle verpleegkundigen die in het JGZ veld werkzaam zijn bij Thuiszorgorganisaties of GGD'-en in Nederland zodat zij hun eigen werkzaamheden en functioneren kunnen evalueren en zich professioneel kunnen ontwikkelen. Tevens is het een erkenning van hun positie. Het is evenzeer belangrijk voor andere disciplines om inzicht te krijgen in het deelgebied JGZ, voor opleidingsinstituten als leidraad voor trainingen op maat en voor werkgevers ter ondersteuning van de kwaliteit van hun resultaatgebieden.

Een jeugdverpleegkundige vervult vijf rollen: zorgverlener, regisseur, coach, ontwerper en beroepsbeoefenaar. Een jeugdverpleegkundige biedt vanuit een aanbod gestuurd systeem gevraagd en ongevraagd zorg. Daarbij wordt de zorg gekenmerkt door individuele en collectieve preventie. De jeugdverpleegkundige werkt outreachend, waarbij de contacten met jeugdigen, ouders, opvoeders en intermediairs steeds verlopen langs twee sporen. Het gaat om de vertaling van individuele gezondheid naar collectieve gezondheid en van collectieve gezondheid naar individuele gezondheid. Gezondheid wordt opgevat als een totaal van lichamelijke, psychische en sociaal welbevinden en niet alleen als afwezigheid van ziekte en/of handicap (WHO).

De jeugdverpleegkundige:

- Volgt de groei en ontwikkeling van jeugdigen, selecteert risicogroepen en indiceert risicokinderen;
- Signaleert potentiële of feitelijke bedreigingen in de groei en ontwikkeling van jeugdigen;
- Signaleert potentiële of feitelijke bedreigingen in de sociale omgeving van jeugdigen (1^e, 2^e en 3^e milieu);
- Schat in welke gevolgen deze bedreigingen hebben voor het individu, voor een specifieke doelgroep of voor de hele groep jeugdigen;
- Past adequate interventies toe ter instandhouding of bevordering van de gezondheid van jeugdigen;
- Geeft preventieve opvoedingsondersteuning: individueel of in groepsverband;
- Coacht ouders /verzorgers in hun ouderrol;
- Verwijst indien nodig naar anderen;
- Is een belangrijke teamspeler in het hele netwerk rond kinderen en jeugdigen en coördineert de zorg.

Jeugdverpleegkundige competenties

Competentie is als volgt gedefinieerd:

"Een -continu te onderhouden en te ontwikkelen - combinatie van vaardigheden, kennis, attitude en persoonskenmerken, nodig om in een bepaalde werksituatie adequaat, effectief en efficiënt te handelen"
AVVV (1)

1. Competentie rol zorgverlener 1, informatie verzamelen

Om een beeld te krijgen van de gezondheid van jeugdigen en de mogelijke risico's hiervoor, verzamelt de jeugdverpleegkundige systematisch gegevens, onderhoudt een cliëntdossier van alle individuele jeugdigen en werkt zij mee aan monitoring (voor een bepaald geografisch gebied).

2. Competentie rol zorgverlener 2, gezondheidsbedreigingen analyseren

Om de gezondheid en het gezond opgroeien van jeugdigen te beschermen en te bevorderen analyseert de jeugdverpleegkundige systematisch bedreigende factoren, het risico voor individu en groep en maakt de jeugdverpleegkundige een plan voor adequate preventieve interventies, zodat er een zo optimaal mogelijke

De fractie jeugdgezondheidszorg van V&VN stimuleert het gebruik van de term 'jeugdverpleegkundigen'. Jeugdverpleegkundigen zijn wijkverpleegkundigen en sociaal verpleegkundigen die in de JGZ werkzaam zijn

balans ontstaat tussen de invloed van risicofactoren en beschermende factoren op het gezond opgroeien van jeugdigen.

3. Competentie rol zorgverlener 3, preventie interventies

Om kinderen en jeugdigen een optimale kans te geven om gezond op te groeien, beïnvloedt de jeugdverpleegkundige op een professioneel verantwoorde wijze de omgeving van jeugdigen door het toepassen van adequate preventieve interventies.

4. Competentie rol zorgverlener 4, epidemieën en ziekte voorkomen

Om bepaalde ziektes, stoornissen, afwijkingen en gezondheidsrisico's op te sporen en epidemieën van bepaalde ziekten te voorkomen, screent en vaccineert de jeugdverpleegkundige jeugdigen.

5. Competentie rol zorgverlener 5, programmatische voorlichting

Om een gezonde leefstijl bij jeugdigen te bevorderen geeft de jeugdverpleegkundige op basis van een programmatische aanpak informatie, voorlichting, advies en begeleiding aan individuen en groepen en opvoedingsondersteuning.

6. Competentie rol regisseur 1, zorgcoördinatie

Om de preventieve zorg te laten verlopen als een continu en integraal proces dat gericht is op de gezondheid en het welzijn van jeugdigen initieert en coördineert de jeugdverpleegkundige de zorg. Waar nodig verwijst de jeugdverpleegkundige naar derden.

7. Competentie rol regisseur 2, zorgketen

Om ervoor te zorgen dat de doelen van een preventie programma worden gerealiseerd, initieert, participeert en/of coördineert de jeugdverpleegkundige de afgesproken activiteiten.

8. Competentie rol ontwerper 1, invoeren nieuwe programma's

Om verpleegkundige deskundigheid te waarborgen bij de ontwikkeling van nieuwe preventie en opvoedingsprogramma's, werkt de jeugdverpleegkundige mee aan de ontwikkeling en vaststelling van deze programma's en de toepassing van landelijke programma's in de eigen regio.

9. Competentie rol ontwerper 2, verpleegbeleid

Om de primaire zorg aan jeugdigen en de collectieve preventie zo effectief, efficiënt en goed mogelijk te laten verlopen, levert de jeugdverpleegkundige een bijdrage aan het tot stand komen van het verpleegbeleid binnen de JGZ.

10. Competentie rol ontwerper 3, kwaliteitsbeleid

Om de kwaliteit van de zorg en van de preventie te bewaken en te waarborgen, participeert de jeugdverpleegkundige in het ontwerpen van kwaliteitszorg op wijk- c.q. school-, regionaal en landelijk niveau.

11. Competentie rol coach 1, collega's coachen

Om de doelen van de individuele en collectieve preventie en het verpleegbeleid binnen de afdeling te realiseren, kan de jeugdverpleegkundige, andere verpleegkundigen, assistentes en paraprofessionals helpen en steunen bij het uitvoeren van de vastgestelde taken en functies.

12. Competentie rol coach 2, nieuwe collega's en stagiaires coachen

Om stagiaires en collega verpleegkundigen te begeleiden en te steunen bij de uitoefening van hun beroep, hun groei en ontwikkeling hierin, is de jeugdverpleegkundige in staat als rolmodel te fungeren en de collega's met raad en daad bij te staan

13. Competentie rol beroepsbeoefenaar 1, beroep ontwikkelen

Om het beroep van jeugdverpleegkundige te ontwikkelen tot een professie die aansluit bij maatschappelijke ontwikkelingen van de eenentwintigste eeuw, vervult de jeugdverpleegkundige een actieve rol in de De fractie jeugdgezondheidszorg van V&VN stimuleert het gebruik van de term 'jeugdverpleegkundigen'. Jeugdverpleegkundigen zijn wijkverpleegkundigen en sociaal verpleegkundigen die in de JGZ werkzaam zijn

vernieuwing van het beroep , het bevorderen van het beroepsbewustzijn en is ze in staat een modelrol hieromtrent aan te nemen.

14. Competentie rol beroepsbeoefenaar 2, beroepsgroep ontwikkelen

Om de kwaliteit van het jeugdverpleegkundige beroep op het vereiste peil te houden zodat het kan voldoen aan de maatschappelijke criteria, werkt de jeugdverpleegkundige actief mee aan het bevorderen van de deskundigheid van de beroepsgroep.

De fractie jeugdgezondheidszorg van V&VN stimuleert het gebruik van de term 'jeugdverpleegkundigen' .
Jeugdverpleegkundigen zijn wijkverpleegkundigen en sociaal verpleegkundigen die in de JGZ werkzaam zijn

V&VN Fractie jeugdgezondheidszorg, 17 april 2009